

**„Wokół dwujęzyczności...”
sprawozdanie ze spotkań z Panią Agnieszką Steur
zorganizowanych na
Wydziale Studiów Edukacyjnych
Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
15 – 17 listopada 2016 roku**

Na Wydziale Studiów Edukacyjnych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu mieliśmy przyjemność gościć od 15 do 17 listopada 2016 roku Panią Agnieszkę Steur – polonistkę, nauczycielkę, badaczkę języka, pisarkę, dziennikarkę i felietonistkę. Absolwentkę Uniwersytetu Amsterdamskiego (kierunek Języki Słowiańskie i Kultura), która swoje studia zakończyła pracą i rozległymi badaniami na temat wpływu języka holenderskiego na język polski dzieci dwujęzycznych mieszkających w Holandii. Pani Agnieszka Steur jest członkiem za-

rządu Sekcji Polskiej w Stowarzyszeniu Levende Talen w Holandii. Za swoją twórczość literacką we wrześniu 2008 roku otrzymała wyróżnienie w konkursie o nagrodę marszałka senatu RP dla dziennikarzy polskich i polonijnych, zatytułowanym „Polacy na ścieżkach świata – blaski i cienie”, natomiast w roku 2012 oraz 2015 Pani Agnieszka Steur została nominowana do nagrody Polonus w Holandii – Polaka Roku w kategorii Kultura. Ponadto, od wielu lat spotyka się z dziećmi polskiego pochodzenia w Holandii, a także pracuje z ich rodzicami oraz promuje polską literaturę i język w całej Europie.

Pomysłodawczynią spotkania z panią Agnieszką Steur była pani prof. UAM dr hab. Kinga Kuszak, natomiast gospodarzami – pracownicy Zakładu Edukacji Elementarnej i Terapii Pedagogicznej, pod kierunkiem pani prof. UAM dr hab. Hanny Krauze-Sikorskiej. Tematyka wydarzenia spotkała się z ogromnym zainteresowaniem wśród wszystkich członków społeczności akademickiej, a także stała się źródłem wielu inspiracji i nowych informacji o tak ważnym zagadnieniu z perspektywy rodziców, nauczycieli, jak również przygotowujących się do tej roli studentów.

Podczas wizyty na Wydziale Studiów Edukacyjnych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu zorganizowane zostały trzy spotkania. 15. listopada 2016 roku odbyło się spotkanie zaadresowane dla studentów pod hasłem: „Codzienna dwujęzyczność dzieci”. Prelegentka przybliżyła tematykę dotyczącą definiowania dwujęzyczności, jej rodzajów, a także funkcjonowania dzieci dwujęzycznych zarówno w środowisku szkolnym, jak i rodzinnym. Pani Agnieszka Steur przedstawiła trudności, jakie spotyka ono na swojej drodze, ale wskazała również zalety wynikające z rozwijania i pielęgnowania dwujęzyczności wśród dzieci. Uczestnicy mieli możliwość zadawania pytań, na które mówczyni bardzo chętnie odpowiadała. Spotkanie to stało się inspiracją do dalszego poszukiwania wiedzy w tym zakresie, a także pozwoliło zupełnie inaczej spojrzeć na dwujęzyczność oraz uświadomić sobie, z jak wieloma trudnościami boryka się dziecko funkcjonujące w różnych przestrzeniach językowych. Kolejnym wydarzeniem było spotkanie dla pracowników, doktorantów oraz przedstawicieli kół naukowych, zatytułowane: „Literatura dwujęzyczna dla dzieci”, które odbyło się 16. listopada 2016 roku. W czasie jego trwania uczestnicy mieli możliwość wysłuchania wstępu teoretycznego oraz zapoznania się z literaturą dwujęzyczną dla dzieci na przykładzie bajki dwujęzycznej autorstwa właśnie Pani Agnieszki Steur: *Niespodziewane spotkania Kwaska*, wydanej w 2015 roku. W skład tej publikacji wchodzi trzy opowiadania o krasnalu Kwasku, napisane zarówno w języku polskim, jak i niderlandzkim, zawierające wspaniałe ilustracje, a także słowniczek ułatwiający naukę języka. Jak powiedziała sama autorka:

Pomysł napisania tej książki narodził się w czasie jednego z moich spotkań z rodzicami, gdy opowiadałam, jak ważne jest dbanie o wielojęzyczność naszych dzieci. Rozmawialiśmy o tym, w jaki sposób możemy pomagać naszym maluchom w rozwijaniu języka polskiego. Oczywiście jednym z najlepszych jest czytanie im polskich bajek. Bardzo często dzieci chcą, aby mama z Polski i tata z Holandii czytali im tę samą książkę. No i pojawia się problem. Rodzice kupują

je w obu językach, ale nie zawsze jest to możliwe. Na stronach mojej książki chciałam zawrzeć to, co jest w naszych dzieciach. Połączenie dwóch światów, które dla nas, dorosłych, może być czasem bardzo odległe, a dla dzieci jest czymś oczywistym. Są dwa języki, dwie tradycje i jedna mała głowa¹.

W czasie spotkania autorka przybliżyła ideę oraz proces powstawania książki, podzieliła się swoimi doświadczeniami w dziedzinie pracy z dziećmi dwujęzycznymi z wykorzystaniem właśnie literatury, a także przedstawiła sposoby i możliwości jej stosowania oraz zalety wynikające z „pracy z książką dwujęzyczną” już od najmłodszych lat.

Spotkanie pod tytułem: „Problemy rodziców wychowujących dzieci dwujęzyczne” dla rodziców oraz nauczycieli odbyło się 17. listopada 2016 roku. W czasie jego trwania prelegentka podzieliła się swoimi doświadczeniami zarówno jako mama dzieci dwujęzycznych, jak również nauczycielka oraz mentor, który pracuje z różnymi środowiskami poszerzając ich wiedzę, kompetencje i umiejętności w zakresie bilingwizmu. Jak pisze Pani Agnieszka Steur:

Tematem bilingwizmu zainteresowałam się w chwili, gdy najpierw logopeda, później psycholog dziecięcy i nauczyciele w szkole naszego syna zaczęli mnie przekonywać, że dwujęzyczność mu szkodzi. Miał wtedy cztery lata. Był to dla mnie bardzo trudny okres, musiałam stoczyć batalię w obronie swoich poglądów, ponieważ mówienie w języku niderlandzkim do moich dzieci wydawało mi się bardzo nienaturalne².

Prelegentka zwróciła uwagę, iż tematyka dwujęzyczności budzi wiele kontrowersji i ma zarówno zwolenników, jak i przeciwników. Jednakże podkreśliła, jak istotną rolę odgrywa ona w budowaniu więzi pomiędzy dzieckiem a rodziną oraz jak kształtuje się emocjonalne przywiązanie nie tylko do kultury, ale i języków, którymi się posługuje.

Niestety, w Holandii wciąż zdarza się, że nauczyciele w miejscowych szkołach doradzają rodzicom polskiego pochodzenia rozmawianie z dziećmi po niderlandzku. Jako argument popierający tę tezę używają twierdzenia, że wpłynie to pozytywnie na rozwój języka niderlandzkiego. Nic bardziej mylnego. Takim opiniom zaprzeczają wyniki badań przeprowadzonych w Szwecji, gdzie naukowcy dowiedli, że wspieranie języka ojczystego pomaga w nauce języka miejscowego³.

Pani Agnieszka Steur przedstawiła temat dwujęzyczności wieloaspektowo. Zarówno z perspektywy rodzica, nauczyciela, jak i badacza języka specjalizującego się w tematyce bilingwizmu.

¹ Holandia bez tajemnic, *O Kwasku – bajki dla dzieci*, http://www.holandiabez-tajemnic.pl/?page_id=17667, [dostęp: 28.12.2016].

² A. Steur, *Codzienna dwujęzyczność dzieci*, <https://www.kredo.nl/images/materials/publications/codzienna-dwujezycznosc-a-steur.pdf> 2016, s. 3.

³ Tamże, s. 4-5.

Zachęcam do zapoznania się z takimi publikacjami Pani Agnieszki Steur, jak: *Wojna w Jangblizaji, W Tamtym Świecie, Wojna w Jangblizji, W domu, Słowa do użytku wewnętrznego, Niespodziewane spotkania Kwaska*.

Podsumowując, chciałabym przytoczyć słowa Pani Idy Kucz:

nikt nie może kwestionować faktu, że dwujęzyczność to cenny nabytek, co potwierdza każdy dwujęzyczny uczony. Najbezpieczniej jest powiedzieć, że to potencjalny sprzymierzeniec, jednakże, podobnie jak z każdym przymierzem bywa, trzeba ją kultywować i wciąż cementować⁴.

Anna Schmidt